

הדר פרק ששי עירובין

סח.

עין משפט נר מצוה

מו א מיי פ"ה מהלכות
עירובין הלכה ב סמג
עין פ"ט ט"ז א"ח סי'
שם סוף ה'
מו ב ג מ"י שם הל' ג
וסמג שם טור א"ח
סי' שפ"ו:
מו ד ה מ"י פ"ו מהל'
טומאת מת הלכה ב
סמג עין רלח:

רבינו הגנאל

מה הוא אינה דוחה את
השבת אף אמירה לגוי לא
תדחה את השבת. אמר לי
ולא שני לך בין שבות
דאית ביה מעשה, כגון
הואה, לשבות דלית ביה
מעשה, כגון אמירה לגוי.
ואי מקנה להו דוד ריפתא
לכני מבי ובעי ליה דוד
מנייהו ולא היב ליה
בטל השיתוף. דתניא אחד
מבוי שביקש יין
ושמן ולא נתנו לו בטל
השיתוף. תנא אין
משתתפין
אוקמנא לבית שמאי
דלית להו בריה. והא
דתניא משתתפין באוצר
בבית הייל דאית להו
בריה, דתנן המת בבית
ולו פתחים הרבה כולן
שמיין. נפתח אחד מהן
הוא טמא וכולן טהורין.
חישב להוציא באחד מהן
תנבר כי הוא טהור מוכן
להוציא ממנו. וההוא
ינוקא דאישתתפין בשבת
אזתם המים החמים שהיו
מוכנים לקטן למול אותו
עליהן, אמר רבא ישאלו
ל[ואמו], כלומר אם
מרגשת בעצמה חולי
שצריכה מים חמים נחים
ליה לקטן גוי אבא אימיה.
ואקשין ליה דרבא והא
זיתין לאימיה דקא אכלה
קמן תמרי, כמו הבריאים.
אמר להו לא סמכין
אחא דקא אכלה (קמא)
[קמן דאימיה] תובלה (קמא)
דבקית לה. כלומר קור
הזיתין בה ואכלת בלא
תיקון דעת, ואי אמרה
צריכנא מים חמין מחמין
לה. (רבא) היו לו ב'
חצירות באחת היה יושב
הוא וביתו ובני אדם
יוצאין ובאין אצלו, ובני
אדם אחרים עוד יש להם
בתים באותה חצר
ששוכנים בהן. ואחר מבני
חצרי בא למול בנו בשבת
הוא אישפיכן המימיה. אמר
להו רבא הנינו ילי כלים
לישב עליהן חצירי
האחרת והנשים יושבות
בה, ואכל ואשב שם
ואבטל להם רשותי מו
החצר ויטולו החמין שלי
רימול עליהן הקטן. אמר
ליה רבינא לרבא והאמר
שמות מחצר לחצר. אמר
ליה ואי לא סבידא לך
לשטולא לא צריכת
לשטולא מן מחצר לחצר

לשבות דלית ביה מעשה. וא"ת דזהוהו ינוקא דלקמן דלמרי
לה רבא נשילה לאימיה אי לריכא נתימיהו ליה אגב
אימיה כי לא לריכא נמי וכו' לא היה נכרי בכל העיר שילמרו לו
שיחס בשביל הקטן למולו וצפ"ק דגיטין (דף ט: ד"ה א"ע) פירשתי:
כיון דאי בעו מינאי ולא יתיבנא
כ"ה. ר"ק ליהר כשאלם עושה

עירוב שאל יערב דבר שהוא מקפיד
עליו כגון אומן דברים שתיקן לכבוד
שבת או (י) אם יש לו ככר נהא שקורין
גשטי"ל או פשטי"ל וכיוצא בזה דאי
בעו ליה מיניה ולא יתיב להו בטל
עירוב: **ונקנני** א"הו מר רביעיתא
דחלא בחביאתא. נלכורה משמע לזוך
שיתוף מצוי קאלמר דלעירובי חצירות
בעי פת א"ע"ג דלמר לקמן צפרק
חלון (דף פ"ה). מלן שמעת ליה
דלמר פת אין מידי אחרניא לא ר'
יהושע ה"ק"ל כר' יהושע לגבי ר"א
דפליג עליה הסם ולקמן צפירקא *
צין ר"מ צין רבנן צפירא להו דעירובי
חצירות אינו אלא צפת ולכורה הכי
כולהו אמוראי דהיא שמעתא הכי
אית להו ואור"י ד"ל דהיא צפיתא
דחלא דהכא צפירא הוה ולא צפית
דהא אמר לקמן צפרק כיצד משתתפין
(דף פ"ה): דעירובי חצירות צפית
שצפירא ושיתופי מצויות צפירא
שצמיו ותרייהו דוקא * כמו שפירש
לקמן (י) וכן הדין בצפול צפית שהיה
שומץ עם שכניו לזה ציין כו' איירי
ע"ז דמונח צפירא:
תניא אין משתתפין באוצר. וא"ת
ואצ"י כצ"ש דהא כצ"ש
מסיק לה וי"ל דאצ"י לא חשיב הא
דקאלמר רב אושעיא הא צ"ש הא
צ"ה וקסבר אצ"י לא נחלקו צ"ש וצ"ה
צדד זה דכמה פלוגתא דתנאי
ואמוראי אשכחן לענין צפירה ועוד
אומר ר"י דאצ"י הוה מוקים כולהו
אצ"יה ולמפרע כולן תמאין דאין
צפירה והוה מפרש (י) (כרבה) דמסיק
צמסת צילה (דף י: ז' ז'): לטור את
הפתחים מנחין ולהצא:
אמר רב אושעיא לא קשיא בי.

מה הוא שבו ואינה דוחה שבת. ופ"י צמקוס מלוא כגון לשחוט
פסחו כדמתן צפסימס צפרק אלו דברים (דף פ"ה): פ"י גברי
ברבאי ברבנן. כגון אמה ורבה דדייריתו ציה. מר. רבא אין כבודו
לחזר על בני המצוי ולגבות השיתוף: אינהו. שאר בני המצוי לא

משגחי. אקני להו. משלי ריפתא
בסלל צדיבורא דליכא טרמח ויהו
כולן וזכין זו לשם שיתוף: כיון דאי
בעו מינאי. אם אחד מהן היה לריץ
לאכול מן השיתוף והיה שאלו ממני
אין יכולת בידי לוותר משלי בכל
שבת (י) לכן נמנע שאין בלבי להיות זו
חלק גמור ונטול השיתוף: שציקש
יין ושמן. משל שיתוף: רביעיתא
דחלא. חומץ. צפיתא. צפיתא
מחציתות דמידי דלית ביה קפידא
הוא ועיקר שיתוף ציין כדלמר צפירא
פירקא (דף פ"ה): ויניח החצית צפירא
ויסמון על רביעית שבה לשום שיתוף
לזוך כל השנה כולה כשנימין שיתוף
צפירא: אין משתתפין באוצר. צדד
האזור כגון חצית של יין או פירות
המכונסין אין סומכין על מה שצמקוס
מסוס דאין צפירה אצורו של שיתוף
וכי מסתפק ממנו איכא למימר אול
ליה שיתוף: כולן תמאין. כל הכלים
הגמורין צעזי האסקופה תמאין
ואע"פ שאינם צהאל המת מפני
שאין אנו יודעין באיזו פתח יוציאו
ופתח שעמיד נלאת זו מוטמא מיד
וטעמיה ליכא אלא הלכות טומאה הכי
גמירי לה ואפ"י חלונות של טפח על
טפח תמאין דכיון דכולן סתומין לא
מוכחא מילתא צהי מפיך ליה: נפסה
אחד מהן. ודאי צההוא מפיך ליה:
פחות מנ"ד על ד' אינו חשוב להציל
על השאר: עד שלא ימות. דלא
נחתא להו טומאה אשאר פתחים אצל
משיות המצר צדד טמאוי הכלים ולא
אמירינן הוצר הדבר דעיקרל נמי
דעתיה לאפוקי צהאי פיתחל אלא
נחתא להו טומאה ואפ"י כלים הצאין
(א) (לשאר פתחים) שם לאחר מחשבה
טמאין דכיון דנחתא להו טומאה מו
לא סלקא מיניהו צמחשבה עד

צעדיד להו מעשה לעל דפתח ליה להאי ומהני לטהר את האחרים
מכאן ולהצא דקמתי מנל פתח אחד מהן כו': וצ"ה אומרים אף
משיותם הסם. דלמרינן יש צפירה דמאתמול דעשה צהאי פיתחל ולא
נחתא טומאה לאחריני ואפ"י כלים דקודם מחשבה טהורין: נשיינה
לאימיה אם צריכה. לזרחה חמין נחים ליה נכרי אגב אימיה
דקי"ל (י) היה אחר שבעה אפי' אמרה לריכה אני אין מחללין עליה
את השבת אבל עושין לה ע"י ארמאי: הא אכלה סמרי. כלומר
הא חזינן דאינה צריכה חמין לשמות דהא זונן נמי אכלה: סוגנא.
אשדורדישין. ואוכלת ואינה יודעת מה: פנו לי מאני. צחצירו של
רבא היו חמין והתינוק נשפכו חמיו צחצר אחרת ופתח צפירה ולא

עירוב שתי חצירות יחד ולרבא היו
צביתו חדרים פנימיים שאינן פתוחין
לחצר והן לזניעות והגשים יושבות שם
וצי גברי הוה פתוח לחצר ותנן צמנתי"
המבטל רשות חצירו אסור להוציא מצינתו
לחצר דהא לאו דידיה הוא * הלכך פינה כליו מצי גברי כדי שלא
יצא להוציא משם לחצר והלך וישב צחצירי הפנימיים ויטול
רשות חצרו לזני חצר האחרת ויצאו חמין מחצירו לחצירין:
ימידי

צ"י נשי	ת	תמין	תמך	צית
	ת	ת	ת	ת
צ"י נשי	ת	ת	ת	קטן

הקשה ר"ת דהכא מוקי רב אושעיא פלוגתייהו צפירה וצפ"ק דצ"ה
(דף י:) וגם צפוק צילה (דף י: ז' ז'): מסיק רב אושעיא דפליגי לטהר
את הפתחים מכאן ולהצא דכיון דנחתא להו טומאה לא נפקא לצ"ש
אלא צנינו מעשה ולצ"ה סגי צמחשבה (י) ואור"ת דרב אושעיא לחזר
ורצי אושעיא לחזר דהכא גרס בכל הספרים רב אושעיא והתם גרסינן
רצי אושעיא ומלניו רב אושעיא שהיה צממוריים אחרונים צמר הדין
שמעתא דפ' צמרת דצ"ה (דף נ: ז') גבי ליבטיל מים ומלח גבי עיסה
דקאלמר רב (י) אושעיא דשפיר צעדי דאחיו עליה וצביצמות בריש כיצד
(דף י: ז') על מילתיה דרב אושעיא דלמר חלוק היה ר"ש אף צראשונה
אמר (י) מחצר ר' אושעיא וצפרק כל הגט (גיטין דף כה). דע"ז מיניה רב
אושעיא מרצ יהודה וה"ר מנחם מיווני" פי' דלא פליגי הכא צפירה
אלא לטהר את הפתחים מכאן ולהצא דלמר צפירה וה"ק הא צ"ש
דלא מהניא מחשבה לטהר את הפתחים ה"נ לא מהני לענין עירוב
ואע"פ שמוכה להו כיון דמחמילה לא הוגח צפית לשם עירוב ולצ"ה
דמהניא מחשבה הסם מהני נמי הכא והא דמתן לקמן (י) בעל הצית
שהיה שומץ עם שכניו והא דמתן נמי צפירא משתתפין (לקמן דף פ"ה).
מניח את החצית כו' צ"ה דלא צעו הנחה לשם עירוב ויחאל השתא
דשקב שאר פלוגתייהו דתנאי דלענין צפירה חלוקה יין מצין
הכותים וצפירא וקמנות ורמף על גב דקאי השתא אצ"י כצ"ש לא

היה חושש לך להשיבו דבלאו הכי היה יכול להקשות לו וליקני להו
זו סברא תמוה כל כך אם אינו מועיל זכוי לצ"ש אם לא הוגח כצ"ה
פת בסלו ה"נ דלא הוי שיתוף פירוש (י) ולא יועיל שיתוף משום דלא אפקי ועיילי דרך פתחים למצוי מיהו זה קשיא דלדפריך מצרייתא
דמינא משתתפין צפירא הוה ליה למיפרך מומנתי" דבעה"צ שהיה שומץ עם שכניו וכמה משניות דלא צעו הנחה כצ"ה לשם עירוב ועוד קשיא
דמה ענין מחשבה לטהר את הפתחים למחשבה דעירוב: א"י צריכה ניהממו ל"ה אגב אימיה. פירשנו צפרק קמא דגיטין (דף ט: ד"ה א"ע):

(א) צפ"ק: א"ל נתן לעצמי,
ובע"ז חל"ה"א, צ"ה דף
י. דף י: א' הלכות פ"ו מ"ג,
א) נ"ע חוקי צ"ק פ: ד"ה
אמרנו לגבי חוספות גיטין
ח: ד"ה א"ע"ג ח"ה: א"ת
סד. ד"ה שמי"ס: ד) [לעיל
סו: וסס נמקין: ח) [לקמן
ע"ה: א) (א) שבת קט"ג,
א) [לקמן דף ט"ז: ח) דף
ע"ה: א) (א) כ"כ צ"ה אשע"ל
ע"ה: א) (א) וצמנות י"ט
וע"ה: א) (א) דף ע"ה: יט.

הגהות הב"ח

(א) גמ' דלית ביה מעשה
(דהא מר וכו' ארסי) תא"מ
ו"צ פ"ה א"ה גרסי ליה וכן
מוכח בתוספי' ד"ה
לשבות: (ב) רש"י ד"ה כיון
וכי לוותר משלי בכל שבת
כל כך נמנע: (א) ה"ה עד
שלא וכו' כלים הבאין (לשאר
פתחים) תא"מ ו"צ פ"ה
נמחק ורבה"ה ה"ה:
(ד) תוס' ד"ה כיון וכו'
לכבוד שבת או ככר נהא
לז"ל ויטעו אס יס לו
נמחק: (ה) ד"ה וקני כו'
כמו שפירש לקמן. ג"כ דף
ע"ה ע"כ ד"ה צפ"ה
(ו) ד"ה אמר ר' אושעיא
וכי סגי צמחשבה (ואור"ת
וכי צממוריים) תא"מ ו"צ
ק"ה ואומר ר"ת דרב
השע"ל לחזר ורב אושעיא
לחזר דהכא גרסינן בכל
הספרים רב אושעיא
והתם גרסינן רב אושעיא
ומלניו רב אושעיא אצל
צממוריים: (ז) בא"ד
דקאלמר רבי אושעיא
דשפיר וכו' מתיב רבי
הושעיא וכו' נעם מינה
ר' הושעיא: (ח) בא"ד
ע"ה פירקין: ו"צ סוף דף
ע"ה: א) (א) בא"ד פ"י ד"ה
יועיל וכו' קשה לפירושו
זה דלמספיק:

גליון הש"ס

רש"י א"ל פנו לי מאני
וכי' הליבר פוגח בלי. ע'
לקמן דף ע"ה ע"ה חוק'
ד"ה וצביצמות א"ת:
תוס' ד"ה וקני ליה וכו'
כמו שאמר לקמן. דף
ע"ה ע"ה צמ"ס ד"ה צפת:

לעזר רש"י

אשדורדישין
[אישטודירישין]. הלם,
מבוכה.

מוסף רש"י

המת בבית ולו פתחים
הרבה. כולם פתוחים או
סוגים, סוגים, כולן
טמאין. כל כלים המונחים
בכלל הפתחים מת ע"י
התקרה של פתח עומדים,
ואע"פ שאינו מתה הג
התאסל על המת. שגור
עומה טומאה על
שהו דרך יציאת הטומאה
סופו ללאת דרך שם, וכן
אין אנו יודעים צהאי
יוצאו הלך כולם עומדים
(ביצה י:). נפתח אחד
מהן. לאחר מיתת המת,
הוא טמא. צין כלים
דעיקרל צין כלים לנכנסין
המוצאין לו מחמין, וכו' וכו'
טהורין. דלמדי הכל
מוקמין להו, למדור הכל
מכאן ולהצא כללים המוכחים

א"ל
מלמטא כחילו נפתח (טו).
בכך שיעורו שאלו להולאת מים (טו). מציל על כל הפתחים כולן. מלמטא כחילו נפתח (טו).